

Ocenianie włączające w praktyce

Wszystkie kraje członkowskie Europejskiej Agencji Rozwoju Edukacji Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami podkreśliły zasadniczą rolę, jaką w budowaniu włączającego systemu edukacji odgrywa praktyka oceniania we włączającym środowisku szkolnym. Wydaje się oczywiste, że praktyka i polityka oceniania mogą wywierać wpływ na szanse edukacyjne każdego ucznia, i często decydują o jego włączeniu lub wykluczeniu ze szkolnictwa powszechnego.

Jednym z wyzwań, przed jakimi stają dziś kraje Europy, jest wypracowanie takiego systemu oceniania i takich procedur, które wspomagają ucznia, a nie tworzą kolejnej bariery utrudniającej włączenie. Wszystkie kraje pracują nad tym, aby stworzyć możliwie w największym stopniu włączające procedury, politykę i praktykę oceniania.

Celem materiałów zawartych w tym pakiecie jest dostarczenie tak nauczycielom, jak i władzom oświatowym, informacji oraz danych, ilustrujących, jak wdrożyć ocenianie wspomagające model edukacji włączającej.

Materiały zawarte w tym pakiecie powstały w wyniku realizacji projektu Agencji „System oceniania w placówkach włączających”, w który zaangażowani byli eksperci z 25 krajów: Austrii, flamandzko- i francuskojęzycznych wspólnot Belgii, Cypru, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Republiki Federalnej Niemiec, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Islandii, Litwy, Łotwy, Luksemburga, Norwegii, Polski, Portugalii, Szwajcarii, Szwecji, Węgier, Wielkiej Brytanii (Anglii i Walii) i Włoch.

W Pierwszej Fazie projektu poddano analizie politykę i praktykę oceniania w placówkach włączających. Najważniejsze wnioski wynikłe na tym etapie realizacji projektu znaleźć można pod poniższym adresem:

<http://www.european-agency.org/site/themes/assessment/index.shtml>

Umieszczono tam między innymi 23 Raporty Krajowe opisujące politykę i praktykę oceniania, internetową bazę danych zawierającą informacje o poszczególnych krajach, oraz raport podsumowujący w tłumaczeniu na 19 języków.

Pierwsza faza realizacji projektu doprowadziła do refleksji nad tym, jak właściwie należałoby rozumieć ocenianie włączające. Zostało ono zdefiniowane jako:

Taki sposób oceniania w ogólnodostępnych placówkach oświatowych, który opiera się na polityce i praktyce ukierunkowanej na możliwie najlepsze wspomaganie procesu uczenia się wszystkich uczniów. Nadrzędnym celem oceniania włączającego jest to, by cała polityka oceniania i wszystkie zastosowane procedury wspierały i wzmacniały skuteczny proces włączania, przyczyniając się do uczestnictwa w edukacji ogólnodostępnej wszystkich dzieci zagrożonych wykluczeniem, w tym dzieci z SPE.

Ocenianie włączające uznać należy za ważny cel, który realizować powinny tak władze oświatowe jak i szeregowi pracownicy tego sektora. Co istotne, ocenianie

włączające powinno stanowić wzór dla powszechnie stosowanych systemów oceniania, ponieważ:

Zasady oceniania włączającego to zasady, które wspierają proces nauczania i uczenia się każdego z uczniów. Innowacyjne rozwiązania w ocenianiu włączającym stanowią przykład dobrej praktyki oceniania służącej wszystkim uczniom.

Ocenianie włączające ma zapobiec segregacji dzięki temu, że (w miarę możliwości) unika ono szufladkowania uczniów, zamiast tego skupiając się na takiej praktyce nauczania i uczenia się, która wspomaga proces włączania uczniów w szkolnictwo masowe.

Ocenianie włączające można wprowadzić w życie jedynie w ramach odpowiednio przystosowanej polityki oświatowej; wymaga ono także właściwej organizacji na poziomie szkół oraz zapewnienia wsparcia nauczycielom, którzy wykazują pozytywny stosunek do edukacji włączającej.

W fazie drugiej tego projektu uwagę skierowano na sposoby wdrożenia oceniania włączającego, skupiając się na trzech powiązanych ze sobą zagadnieniach: wsparciu nauczycieli; organizacji pracy szkoły; metodach, narzędziach i sposobach angażowania różnych stron w procesy oceniania.

Wszystkie materiały zawarte w tym pakiecie przedstawiają podsumowanie informacji dotyczących różnych aspektów zastosowania oceniania włączającego w praktyce:

- Rekomendacje dotyczące polityki sprzyjającej wprowadzeniu oceniania włączającego;
- Ogólne wytyczne odnoszące się do polityki i praktyki oświatowej;
- Ocenianie *dla* uczenia się;
- Kluczowe zagadnienia dotyczące zastosowań oceniania włączającego.

Pełne wersje wszystkich materiałów, oraz materiały dodatkowe i wersje poszerzone, dostępne są na stronie internetowej projektu.

Wszystkie informacje dotyczące projektu Agencji „Ocenianie w placówkach włączających”, w tym także dane kontaktowe Krajowych Ekspertów, którzy współpracowali przy realizacji projektu, znajdują się na stronie internetowej: <http://www.european-agency.org/site/themes/assessment/index.shtml>

Dostępna jest także internetowa baza zasobów służących ocenianiu zawierająca linki, streszczenia, oraz materiały i narzędzia do ściągnięcia, przydatne nauczycielom, badaczom, i innym pracownikom oświaty: <http://www.european-agency.org/assessment/resourceguide>

Po dalsze informacje na temat Europejskiej Agencji Rozwoju Edukacji Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami prosimy się zwracać do:

Sekretariat

Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Biurowo w Brukseli

3, Avenue Palmerston
BE-1000 Brussels Belgium
Tel: +32 2 280 33 59
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org